Svar på skriftligt spörsmål SSS 303/2025 rd

Svar på skriftligt spörsmål om obalansen mellan understöden till och kostnaderna för enskilda väglag

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 303/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Timo Mehtälä /cent m.fl.:

> Varför har enskilda väglag inte rätt till återbäring av mervärdesskatt eller avdragsrätt för sina underhållskostnader och
>
> ämnar regeringen vidta åtgärder för att åstadkomma ett mer skäligt system som är rättvisare med tanke på näringsverksamheten?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt mervärdesskattelagen (1501/1993) ska mervärdesskatt betalas på i princip all rörelsemässig försäljning av varor och tjänster. I beskattnings- och rättspraxis avses med verksamhet i form av rörelse i förvärvssyfte bedriven kontinuerlig, utåtriktad och självständig verksamhet under sedvanlig företagarrisk. Enligt 102 § i lagen får den skattskyldige för skattepliktig rörelse dra av skatten på en vara eller tjänst som den skattskyldige köper av en annan skattskyldig. Utöver mervärdesskattelagen är Finland bundet till rådets direktiv 2006/112/EG om ett gemen-samt system för mervärdesskatt (*mervärdesskattedirektivet*). Ett villkor om ekonomisk verk-samhet ingår också i direktivet.

Sådana väglag som är skyldiga att underhålla enskilda vägar bedriver inte sådan skattepliktig verksamhet som avses i mervärdesskattelagen och mervärdesskattedirektivet. Därför har väglagen inte rätt att dra av den mervärdesskatt som ingår i anskaffningar som gjorts för deras verk-samhet. Vid mervärdesbeskattningen likställs väglag med slutkonsumenten och väglag är tvungna att skaffa verksamhetsrelaterade nyttigheter som skattepliktiga. Den tolkningspraxis av mervärdesskattelagen som antagits för sådan väghållning som utförs av väglag för enskilda vägar avviker inte från direktivets bestämmelser eller deras tillämpningspraxis. Enligt direktivet är det inte möjligt att skapa ett återbäringssystem för väglag för skattskyldiga som är delägare i väglaget. Finland har inte rätt att genom nationella beslut reducera skattebasen enligt direktivet.
Väglag betraktas i beskattningen som så kallade samfällda förmåner.

Samfällda förmåner har faktureringsrätt och direkt utsökningsrätt gällande vägavgifter. Vid inkomstbeskattningen är väglagets inkomster från verksamhet enligt lagen om enskilda vägar skattefria. För annan skattepliktig inkomst för väglag än sådan som avses i lagen om enskilda vägar betalar väglaget skatt till kommunen enligt den lägre stadgade inkomstskattesats som år 2025 är 4,73 procent. Samfällda förmåner betraktas som samfund som grundats för kostnads-fördelning.

Det är enklare och mer ändamålsenligt att understöda väglag för enskilda vägar med hjälp av andra arrangemang än med hjälp av mervärdesbeskattningen.

Regeringen håller inte på att ändra det nuvarande systemet, men finansieringsprogrammet för enskilda vägar granskas i den parlamentariskt beredda L12-planen.

Helsingfors 17.10.2025

Kommunkationsminister Lulu Ranne